

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Instructio Practica ...

Unà cum Rubricis ejusdem Missæ brevibus Notis illustratis

De SS. Missæ Sacrificio Juxta Ritum Romanæ Ecclesiæ offerendo - Unà
cum Rubricis ejusdem Missæ brevibus Notis illustratis

Lohner, Tobias

Dilingæ, 1676

§. 2. Quid, & quotuplices Rubricæ sint.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48307](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48307)

Pars I. De Missa in genere.

§

profundo eleventur, sed immediatè à loco junctionis usque ad humeros, & intra distantiam eorundem extollantur. Rubric. tit. 4. n. 3.

Septima, *Vt una manus in Cruce formanda, vel alio quopiam opere faciendo occupetur, & altera quiesca teneatur: & tunc generalis est regula, ut, si celebrans seipsum aut alios signo Crucis signet, sinistram infra pectus, supra cingulum, & extra terminos Crucis ponat; si verò aliquid in Altari benedicat, aut aliud quid agat, v. g. folia vertat, nunquam altera manus in aère suspensa, sed semper in Altari posita teneatur, nisi fortè & ipsa in re aliqua tenenda occupetur, ob quam causam Rubricæ tit. 3. n. 5. postquam dixerunt, manum in tali casu super Altare ponendam, addunt, nisi aliter notetur. Sed & illud in Benedictionibus hisce observandum est, ut, dum seipsum Sacerdos signat, palmam manus dextræ ad se vertat; dum verò alia benedicit, digitum parvum ei, cui benedicit, obvertat, sicque totam manum dextram extensis pariter & junctis digitis extendat. Rubric. tit. 3. n. 5.*

V. Q. 5. *Quot vocis formationes in Missa adhibeantur?*
R. Tres potissimùm adhiberi, *altam* scilicet, *mediam*, & *submissam*; ex quibus ad *mediam* potissimùm attendendum est; nam reliquæ duæ, quando adhibendæ sint, ex praxi quotidiana solemnium Officiorum facilè constat.

VI. Q. 6. *Qualis Oculorum directio in Missa usurpanda sit?*
R. Duplicem potissimùm, *Elevationem* scilicet & *eorundem depressionem*. Quando autem tam hæc, quàm aliæ suprâ enumeratæ cæremoniarum actu ipso exercendæ sint, in compendio cæremoniarum circa finem partis secundæ hujus libelli afferendo apertiùs dicetur.

§. II.

Quid, & quotuplices Rubricæ sint?

I. **Q**UÆSTIO I. *Quid sint Rubricæ?* R. Eas nihil aliud esse, quàm Leges & directiones in Missali vel Breviario ad ritè celebrandam Missam, vel Officium divinum recitandum præscriptas, & sic dictas, quia rubeus color in Titulis & Capitibus ordinariè (saltem olim) adhibebatur. *Gavant. p. 1. litt. A.*

II. Q. 2. Quotuplices sint Rubricæ? R. Duplices esse, nam aliæ sunt *Præceptivæ*, aliæ *Directivæ*. Illæ obligant ad mortale ex genere suo, nisi parvitas materiæ aut inadvertentia excuset, (ut sentit communis sententia contra Fagundez de præc. Eccles. præc. 1. l. 3. c. 21. n. 9. asserentem, eas non obligare ad mortale, nisi ratione contemptus) hæ, cum sint de consilio, non obligant sub mortali, imò neque sub veniali juxta Tamburinum & alios apud P. Georg. Gobat in Alph. Sacrif. Tract. 3. n. 737. Etsi verò aliqui hanc exceptionem addant: *nisi ex contemptu omittantur*: rectè tamen idem P. Gobat n. 739. post Tambur. Sotum, Laymann. notat, neque tunc semper mortaliter peccari. Si enim contemptus in eo consistat, ut dicas: *Hanc parvi momenti cæremoniam non magnifacio*; Vel, *Hæc cæremonia est tam parvi momenti, ut non sit opus propter eam negligere meam privatam commoditatem*: non apparet, cur peccetur mortaliter: secus, si negligeretur ex Superioris vel Pontificis contemptu. Porro ut facilius cognoscatur, quænam Rubricæ sint præceptivæ, quæ directivæ duntaxat, seu quæ graviter obligent, quæ non, sequentes ab Authoribus regulæ assignantur.

I. Quandocunque tam multæ Cæremoniæ negliguntur, ut morali hominum judicio censeatur observari ritus alius, quàm sit in Missali præscriptus, mortaliter peccatur; quia agitur contra expressam Ordinationem Pij V. in Bulla Missali præfixa in virtute S. Obedientiæ mandantis, ut Missæ juxta Ritus & Cæremonias sui Missalis celebrentur; quod ipsum etiam Concilium Tridentinum Sess. 22. post Canones præcipit. Ita P. Gobat. n. 740. & 746. cum Suarez. d. 84. s. 2.

II. Quando in Rubricis habetur hæc vox: *gravissimè* vel *graviter* peccat, certissimum est, peccatum mortale committi illas transgrediendo, seclusâ ignorantia inculpabili, aut inadvertentiâ. Septies autem habetur, cum de defectibus Missæ agitur. 1. Si non in azymo conficiatur in Ecclesia Latina. 2. Si vinum cœperit acescere vel corrumpi, vel fuerit aliquantum acre, vel mustum de uvis tunc expressum, vel si sine aqua, aut cum aqua non naturali fiat Sacrificium. 3. Si in forma addatur aliquid, quod significationem mutat. 4. Si celebret suspensus, excommunicatus, degradatus, irregularis, vel quomodocunque Canonicè impeditus. 5. Si cele-

celebret in peccato habens copiam Confessarij. 6. Si non habens Copiam Confessarij, sine Contritione in peccato mortali celebret. 7. Si integra Sacramenta non sumpserit extra casus in Rubrica Missalis concessos. Ita Gav. p. 3. tit. I. n. 1.

III. Quando materia Rubricæ pertinet ad integritatem Sacramenti, seu Sacrificij, ejus omissio peccatum mortale continet. Ejusmodi sunt, quæ de pane, vino, aquâ, intentione, forma, sumptione utriusque speciei sunt præscripta. In forma quoque particula *enim* non potest sine peccato mortali voluntariè omitti. Idem l. c. n. 2.

IV. Etiam illæ Rubricæ sunt Præceptivæ, in quibus concordant Doctores, eas esse de re gravi, ut de loco celebrandi non prohibito, de ara consecrata, de lumine, de hora celebrandi, de dispositione Animæ & corporis, jejunio scilicet à peccato, & à cibo, de Ministro, de Missali, Calice, Patena, Corporali, Pallâ, de Canone integrè & secretè recitando, de prima Purificatione cum vino, de numero, munditia, integritate, & Benedictione vestium Sacerdotalium. Idem n. 3.

V. Rubricæ quædam sunt strictioris juris in Missis Conventualibus Ecclesiarum Cathedralium & Collegiatarum, quia æquiparantur Horis Canonicis, imò sunt quasi finis Horarum, ad quem diriguntur. Ejusmodi est Rubrica de concordia Missæ Conventualis cum Officio; ad hanc enim Collegiatæ Ecclesiæ Sæculares (nam Regulares Collegiatæ tantum vi Regulæ & Consuetudinis Regulas interpretantis obligantur) tenentur ex stipendio suo. Gavant. num. 4.

VI. Propè præceptivæ sunt eæ Rubricæ, de quibus disputant Doctores, an obligent sub mortali, cujusmodi sunt de Matutino & Laudibus ante Missam dicendis, de Mappis tribus, de Luminaribus cereis, quæ, licet sint controversa inter Doctores, Pontifices tamen Pius V. & Clemens VIII. ea tanquam tutiora approbârunt, teste Gavant. l. c. n. 5.

VII. Dubiæ sunt reliquæ, nempe de principio Auroræ, sive Meridiei, de Cruce in Altari, de pedibus calceandis, de veste Talari, de Pileoli usu extra Canonem, de Orationibus ante Missam, ad vestes, & post Missam, de Missa non approbata, nisi pro quibusdam Ecclesiis, vel de Requiem in Festo

8 *Pars I. De Missa in genere.*

Duplici, & diebus alijs prohibitis, de Orationibus additis secretò dicendis ex devotione Celebrantis, in quibus casibus utrinque Doctores disputant, an peccetur. Licet rectè & prudenter moneat Gavantus n. 6. semper, quantum fieri potest, Rubricis adhærendum esse.

VIII. Qui prævidit, se non posse facere Sacrum nisi Cæremoniis aliquot omissis, debet perpendere gravitatem eorundem, & causæ impellentis ad celebrandum, atque ex hac consideratione & comparatione judicare, sive consultius, sine his sacrificare, quàm ob earum servandarum impossibilitatem aut difficultatem omittere rem divinam. Suarez. d. 85. s. 2. Tambur. l. . . c. 5. §. 2. n. 28. apud & cum P. Gobat in Alph. Sacrif. seu Tract. 3. n. 743.

§. III.

Quis modus in discendis Ritibus & Rubricis sit observandus?

I. **N**ihil æquè conducit ad quasvis doctrinas facilè discendas, firmiterque retinendas, quàm si solidè & ordinatè proponantur, incipiendo à Fundamentis, quæ in unaquaque Scientia vel Arte tanquam prima principia supponuntur. Quare & in nostra materia proderit solidum & ordinatum modum in discendis Rubricis observare, qui quidem ferè in sequentibus consistit.

II. Magnificat futurus Sacerdos notitiam & praxin horum Rituum, tantòque accuratius eos addiscere studeat, quantò magis eorum observatio tum ad publicam ædificationem, & auctoritatem Ecclesiæ conciliandam, tum ad devotionis sensum in seipso excitandum conducit. Itaque non differat hunc laborem discendi usque ad ultimos dies ipsam primæ Hostiæ oblationem antecedentes, sed aliquot mensibus, aut certè hebdomadis priùs se ab aliquo perito instrui curet, ut tum proprio exercitio, tum aliorum Sacerdotum observatione dexteritatem quandam, facilitatèmq; in talibus Ritibus observandis acquirere possit.

III. Dum actu se ad discendos hos Ritus applicat, ante omnia integrum Missale percurrat, & quæ Missæ, aut partes ad Missam pertinentes quovis loco notentur, accuratè discere stu-

re stu-